

verticalen eenerzijds bij de rustgevende elementen in den gevelwand, bestaande in de horizontale zandsteenlagen en de rechthoekige vensters met overwegende hoogterichting; en anderzijds bij, in tegenstelling tot die elementen, de sierende accenten namelijk de omhoogstrevende midden-ingangspartij en de deze beweging dempende, afsluitend-werkende attiek¹⁾ boven de kroonlijst. Een en ander komt eerst tot zijn recht door de allengs aangebrachte veranderingen.

Bij de onuitgevoerde, blijkbaar als een voorproject te beschouwen schets — de verdiepinghoogten en balklagen zijn b.v. niet zoals bij de andere schets terzijde aangegeven — is de attiek als het ware een los sierstuk voor het midden van het zichtbaar-gelaten mansardedak; een weinig gelukkige oplossing, welke slechts het voordeel der „eerlijkheid” biedt.

De bouwmeester der Barok bekommerde zich om genoemd begrip zeer weinig. Het aangeduide bezwaar is bij het gesigndeerd project radicaal weggenomen door over de geheele gevelbreedte een het dak maskeerende attiek met verhoogd middenstuk aan te brengen. Bij dit tweede project kregen ook de stoep, de deur en vooral de onderdeelen van het balcon boven den ingang een meer uitgewerkte detaillering en deed men een zwakke poging om een bevredigenden overgang te verkrijgen van de omlijste middenvensters naar kroonlijst en attiek. Een belangrijk verschil met de eerste teekening is voorts nog, dat de vensters der drie bovengrondsche verdiepingen achtereenvolgens niet 9, 8 en 6 doch 10, 9 en 6 gelijke ruiten hoog zijn, waardoor de gevel veel rijziger blijkt te worden.

Een klein schetsje geeft de uitgevoerde betere, ofschoon niet volmaakte oplossing der, optische, verbinding van middenbovenvenster en attiek. Het eerste is gevat tusschen siermotieven, en wordt bekroond door een opzetstuk met de tevoren in de kroonlijst op zichzelfstaande schelp, waarboven twee voluten met middenpalmet.

Twee teekeningen van het balcon toonen een verschillende behandeling van de kraagstukken, het benedenfries, de borstwering met o.a. blijkbaar gesmede en gesneden opengewerkte vullingen tusschen zandsteenen hoekposten, en zelfs van het versierde ondervlak. Op dit punt is de gekozen oplossing niet geheel na te gaan, daar de oorspronkelijke balustrade in later tijd door een smeedijzeren is vervangen, welke minder voldoet dan de beschrevene gedaan zouden hebben.

Bij de uitvoering van den gevel zijn tenslotte enkele verbeteringen in het ontwerp aangebracht, welke niet op de teekeningen staan aangegeven. De attiek heeft een sterkere afsluitende werking, doordat het verhoogde gebogen middendeel te weerszijden is geknikt en doordat de, op de gesigndeerd schets voorkomende te verticale hoekopzetten voor lage breede gebeeld-

¹⁾ Een attiek is een lage gevelafsluiting, welke gewoonlijk het dak aan het oog onttrekt.